

gl Holtegaard

MAD

MAD

MAD

– i barok og samtidskunst

19.08.2022 —
12.02.2023

**Emily Gernild
Silas Inoue
Rolf Nowotny
Anna Stahn**

**Felice Boselli
Pieter Claesz
Gillis van Hulsdonck
Abraham Mignon
Frans Snijders**

MAD MAD MAD

– i barok og samtidskunst

MAD MAD MAD præsenterer malerier fra barokken og helt ny dansk samtidskunst, der kredser om mad – og mad i overflod. Om *guilty pleasures*, dekadente, luksuriøse måltider, der får mundvandet til at løbe, og om de sanselige glæder. Her indstiller vi med andre ord blikket på en privilegeret verdens madkultur set gennem kunsten og med barokkens kunst som historisk spejl.

Kunsten har på tværs af historien sat måltider i scene og kastet lys over madens betydning som andet og mere end det brændstof, der holder vores biologiske kroppe i gang. I udstillingen møder vi maden som fx symbol, identitetsmarkør, handelsvare og udtryk for placering på samfundets rangstige. Og vi møder kunstværker, der lægger op til at se på mad og måltidskultur med et fornyet blik samt stille os selv spørgsmål om vores måde at leve og gebærde os i verden på.

BAROK

Udstillingen tager udgangspunkt i malerier af fem af barokkens malere, der specialiserede sig i madmotiver: nederlandske Pieter Claesz, Gillis van Hulsdonck og Frans Sniijders, tyske Abraham Mignon og italienske Felice Boselli. Kunstnerne er i 1600tallet med til at gøre madmotivet til en selvstændig genre indenfor maleriet. Med imponerende teknisk kunnen maler de livets overflod i form af skaldyr, frugt, brød, vin og kød på borde i overdådige opstillinger gengivet på nærmest fotografisk vis – århundreder før fotografiets opfindelse. På den ene side er det decideret madporno. Sanseligt veludstyrede måltider, der skal spises med øjnene. Men samtidig er malerierne ladet med symbolske betydninger og påmindelser om de sanselige glæder og livets flygtighed. Det veldækkede bord skal få beskueren til at spørge sig selv: lever jeg for jagten på sanselig tilfredsstillelse? Er jeg på rette spor i livet?

Barokkens malerier af lækre måltider skal altså give stof til eftertanke helt i stil med, hvordan maden og den forbrugskultur, der hører til, er forbundet med moralske, etiske og livsstilmæssige overvejelser i dag.

SAMTIDSKUNST

De fire danske billedkunstnere; Emily Gernild, Silas Inoue, Rolf Nowotny og Anna Stahn har alle skabt helt nye værker til udstillingen med inspiration fra barokken. Med skulptur, poesi, tegning, tapet, maleri og installation åbner de hver især for nutidige perspektiver på madkultur. Fra spørgsmål om forbrug, overflod, dekadence, livets kredsløb, identitet og classeskel til kulturmøder på tværs af det globale landkort.

Emily Gernild (f. 1985, DK)

Silas Inoue (f. 1981, DK)

Rolf Nowotny (f. 1978, DK)

Anna Stahn (f. 1994, DK)

Felice Boselli (1650-1732, IT)

Pieter Claesz (1597-1661, BE)

Gillis van Hulsdonck (1625-1669, BE)

Abraham Mignon (1640-1679, DE)

Frans Snijders (1579-1657, BE)

BAROKKENS MADMOTIVER

Det er luksusmad i overflod, vi møder i de nederlandske stilleben malerier med motiver af modne frugter, skaldyr, kød og vin. Alt sammen sirligt arrangeret og malet med følsom sans for overflader og lysets spil i materialerne. Maden ser livagtig ud, og det er meningen. For som beskuerer skal vi tro, vi næsten kan række ud og selv tage for os af retterne. At vi fx kan gribe tallerkenen med brød, som er placeret nervepirrende yderligt på bordet i Pieter Claesz' maleri *Opstilling med skinke*. Motivet er en udfordring. En fristende henvendelse til vores trang til at give os hen til de sanselige glæder og materielle goder i livet.

Abraham Mignons *Østers, frugter og et vinglas på et stenbord* udstiller slimede, dryppende østers og et granatæble, der er krænget op, så man kan se det røde frugtkød. Frugterne og østersene er ladede med symbolske hentydninger til livets overflod, til frugtbarhed og det erotiske. Sult sidestilles med andre sanselige lyster, eksempelvis til sex og erotik.

Ligesom det kinesiske porcelæn er frugterne importerede luksusvarer, der i 1600-tallets Nordeuropa var tegn på rigdom og status. De, der købte malerierne, var især borgere og købmænd, der kom til penge i en økonomisk opsvingstid (den hollandske guldalder), og for hvem maden på malerierne også skulle markere et globalt udsyn.

Den halvskrællede citron, som både ses i Mignons maleri og på Gillis van Hulsdoncks *Nature Morte*, er et tilbagevendende motiv i barokkens stilleben. Skrællen og frugtkødet er så udfordrende at gengive, at kunstnere konkurrerede om at gøre det mest sanseligt og troværdigt. Kød og dødt vildt, som vi ser det i Frans Snijders' *Vildt og frugter*, er et andet typisk madmotiv, som understreger menneskets beherskelse af det vilde dyreliv – og ikke mindst evne til at arrangere det smukt og rørende. Som et dramatisk tag-selv-bord.

Den livsbekræftende lækre mad skal paradoksalt nok minde os om vores forgængelighed: Om lidt er den væk – og jeg som beskuer skal også herfra – og hvordan har jeg egentlig levet? Malerierne har en dobbeltbetydning: de skal nydes, og på den anden side skal de også give anledning til selvransagelse.

STILLEBEN MALERI

Et maleri i *stilleben* genren (også kaldet *nature morte*) forestiller opstillede genstande, fx madvarer, glas og service på et bord. Genren blev især dyrket i den barokke stilperiode i Nederlandene. Her vandt madmotiver frem som en undergenre, og kunstnere specialiserede sig i hver deres niche, fx morgenmads- eller jagtmotiver, og i at gengive tingene på en visuelt overbevisende måde. Man kan umiddelbart nyde malerierne for deres overdådige fremstilling af mad. Men de er samtidig ladet med mere skjulte betydninger og skulle rejse moralske og eksistentielle spørgsmål hos beskueren. Hver madvare eller genstand bærer på sin egen symbolik. Kød repræsenterer fx det fede måltid, frådseri og "kødets lyster", mens citroner kan være symboler på liv. Det fristende madmotiv skal appellere til beskuerens samvittighed og spørgsmål som: Lever du moralsk forsvarligt? Lader du dig styre af din trang til sanselig nydelse? Husk du skal dø – og husk at du skal kunne skelne mellem godt og ondt (rigtigt og forkert) her i tilværelsen.

Pieter Claesz

Opstilling med skinke (1625)
Nivaagaards Malerisamling

Gillis van Hulsdonck

Nature Morte (midten af det 17. århundrede)
Davids Samling

Frans Snijders

Vildt og frugter (1640'erne)
Statens Museum for Kunst

Felice Boselli

Flået oksehoved (o. 1690)
Statens Museum for Kunst

Abraham Mignon

Østers, frugter og et vinglas på et stenbord (1671 – 1679)
Statens Museum for Kunst

EMILY GERNILD

Det dramatiske barokmaleri *Flået oksehoved* af Felice Boselli sitrer måske stadig helt friskt på nethinden, når man ankommer til Emily Gernilds maleri *En kovending (Hestebøf med løg)*, der fylder det meste af væggen i det okseblodsrum, det hænger i. Ved første øjekast kan det være maleriets farvetoner og dynamik, der fanger opmærksomheden. Men gradvist viser der sig et motiv. Et hestehoved serveret på et fad.

Vi ser hestehovedet forfra. Vi ser det i øjnene. Er det et konfronterende indslag i middagsbuffet'en – eller en slags offergave?

Gernilds delvist abstrakte malerier kan opleves som nutidige stilleben værker, hvor genkendelige hverdagsmotiver gentages og varieres. Her møder vi ofte vinglas, frugter, tallerkner og pølser som løsrevne fragmenter i en slags mentale billedrum, der ikke følger naturalismens logik.

I *Smagen af sorte citroner* er vi videre i buffet'en. Her er det citronen – en af Gernilds signaturmotiver – der optræder igen og igen. Citronfiguren skifter farve og form, som er den under forvandling fra spændt og moden til rådden og i opløsning. Et sted flyder frugten halvopløst ud i maleriet. Andre citroner tager sig pludselig ud som noget helt andet – et løg eller et mælkespændt bryst for eksempel.

Emily Gernild er optaget af døden og forfaldet som noget almindeligt og allestedsnærværende. Malerierne trækker med kropslige farver og forfaldsmotiver spor tilbage til barokmaleriets symbolske påmindelse om forgængelighed. Men hos Gernild møder vi et andet blik for døden: som en nærværende og fornyende kraft.

Smagen af sorte citroner (2022)

En kovending (2022)

ANNA STAHN

I installationen af Anna Stahn er to rum tapetseret med, hvad der kan ligne et overdådigt menukort. I rummene står et cafébord med bøger og ikke langt derfra en rislende fontæne. Fontænen, der bærer titlen *Spyttende, spjættende citron badende østers og søstre*, har form som en forstørret østersskal med en østersdame indeni, der spyr en vandstråle ud af munden. Et par andre østerskvinder vrider sig i skallen, mens perler snor sig vilt under vandskorpen. Værket kan minde om en surreel servering: Friske østersdamer! Skumfødte Venus'er! Lige til at skylle ned med champagne, nyde eller blive syg af.

Skulpturen er præget af dekadent og feminin symbolik. Af noget *gurlisque* som Stahn kalder det med et udtryk, der beskriver når det *girly*, søde og nuttede skubbes ud på et overdrev, hvor det kammer over og bliver grotesk. For meget! Som en barok servering, der tangerer madporno – eller madhorror.

Østers har historisk set været kædet sammen med femininitet og erotik. Man kan forestille sig hvorfor: de vandige skaldyr kan minde om kvindelige kønsdele, og man har desuden anset dem for at være en spise, der vækker sexlysten.

På cafébordet ligger bogen, *Tilberedelse af et menneske*, som Anna Stahn har skabt i samarbejde med forfatteren Rasmus Halling Nielsen. Man må gerne kigge i den. Den er fyldt med opskrifter på hypersanselige retter, digte, tekster om kropsfiksering, slankekur og billeder, der sætter madens kvalmende, luksusprægede og kannibalistiske symboler i spil.

Anna Stahns værker trækker referencer til moderne madkultur, film, litteratur, popkultur og Abraham Mignons maleri *Østers, frugter og et vinglas på et stenbord*, der kan ses i udstillingens første rum.

Menu (2022)

Spyttende, spjættende citron badende østers og søstre (2022)

Tilberedelse af et menneske (2022)

SILAS INOUE

Skewer af Silas Inoue er et gigantisk grillspyd med et kar fyldt med fritureolie nedenunder. Inoue gør brug af madvarer som skulpturelt materiale. Med til værkets udtryk hører derfor både lugt og de forandringer, der sker med organisk materiale over tid.

Som på et virkeligt grillspyd er en række forskellige madvarer og snacks præsenteret i en appetitlig række. Skulpturen kan minde om en højgastronomisk servering, hvor hver enkelt ret berører problemstillinger, der angår fødevarer nu og på længere sigt.

På spyddet ser vi en sukkerglaseret gople. En art, vi måske netop skal spise i fremtiden, eftersom forskere peger på, at overfiskning, forurening og klimaforandringer på sigt kan ødelægge levevilkårene for det meste andet havliv.

Vi ser et ulvehoved dækket med burrer fra en invasiv tidsel-art. Det er vildt med vildt på. Ulven, som er tamhundens vilde forfader, associeres ofte med glubskhed. Her bærer den ovenikøbet invasive plantearter med sig.

Der er også en isomalt-glaseret puppe (med det appetitlige navn 'chrysalis'), som er besat med riskorn og giver mindelser om, at insekter, ligesom gopler, regnes for gode proteinrige bud på fremtidens fødevarer.

Et peberkagetempel forener kontrastfuldt vestlig højtid og asiatisk helligdomsarkitektur – begge indholdsmæssigt sammensatte størrelser, der bærer spor af kulturel udveksling.

Der hænger også en ambivalent snack på spyddet i form af en kæmpe kartoffelchip fremstillet af mikroplast, som dét der flyder rundt i verdenshavene. Mikroplast-chippen er delikat overdrysset med saltkrystaller.

Og endelig ser vi en flagermus udformet i fedt. Det flaksende natdyr befinder sig øjensynligt i en dvaletilstand, som samler den energi til strengere tider.

Med den aparte servering, der trækker spor på tværs af tid, kultur og geografi, er Silas Inoue blandt andet optaget af, hvordan mad traditionelt har været udvekslet som venskabsgaver, når forskellige kulturer og folkeslag mødes.

ROLF NOWOTNY

Rolf Nowotny præsenterer os i installationsværket *SCAAR* for en bagside af fortællingen om det sofistikerede måltid. I et slidt køkken blandt store mængder beskidte tallerkner, kopper og glas står en opvasker og sveder. Arbejdet hober sig kaotisk op omkring denne arbejder, som knokler i kulissen. Og imens lurer andre karakterer omkring ham som en slags opvasker-genfærd fra fortiden.

Den uoverskuelige opvask er i sig selv et tableau. Barok på en måde med sit overlæssede udtryk. Ligesom maden i barokkens stilleben er opvasken på en gang konkret og symbolsk. Den tårner sig op som et uoverstigeligt bjerg, der vokser for øjnene af én. Og samtidig er dens rod og skidt en effektiv formidler af ildevarslende stemninger. I filmhistorien ses scener med store mængder opvask fx ofte som symbol på kaos og forfald.

Opvasken repræsenterer det uønskede og fortrængte – en smudsig pris for middagen – og samtidig peger Nowotnys værk med horror-lignende tragikomik på et tjenende og lidt usynligt samfundslag af dårligt betalte arbejdere.

PROGRAM

TALKS

Lotte Holm: MAD & KØN

Tirsdag, 15. september kl. 17

Smag lige på ordet herremiddag. Eller pigefrokost. Og forestil dig: Hvad bliver der spist? Hvem har bestemt menuen, svinget køkkenkniven – og hvem rydder op?

Madkultur er en del af den kønnede kultur – men hvordan hænger vores madvaner her i norden sammen med vores køn? Mød Lotte Holm, professor i sociologi med speciale i de kulturelle aspekter af mad og spisning, når hun kaster lys over forholdet mellem mad og køn midt i den aktuelle udstilling *MAD MAD MAD*.

Kit Leunbach: KURATOR WALK & TALK

Tirsdag, 11. oktober kl. 16.30

Få en unik introduktion til udstillingen *MAD MAD MAD*, når kurator Kit Leunbach viser rundt og fortæller om et udvalg af værkerne samt om idéerne og processen bag udstillingen.

Billetter købes på www.glholtegaard.dk
Voksen 95 DKK / Seniorer og studerende 85 DKK / KLUBmedlem 30 DKK

LIVE

MENU: Oplæsning & performance

Tirsdag, 15. november kl. 16.30-19

Mød de fire danske kunstnere Emily Gernild, Silas Inoue, Rolf Nowotny og Anna Stahn samt forfatter Rasmus Halling Nielsen til en aften med oplæsning og performance. Kunstnerne, der alle medvirker på udstillingen *MAD MAD MAD*, vil åbne for nye perspektiver på deres værker ved hjælp af oplæsning af udvalgte tekster, og for Rolf Nowotnys vedkommende en performance. Vi slutter af med uformel fællesspisning og et glas vin.

Billetter købes via www.glholtegaard.dk
Voksen 210 DKK / Seniorer og studerende 180 DKK / KLUBmedlem 145 DKK

KURSUS

LER & MAD

To mødegange á tre timers varighed
Torsdage, 3. og 24. november kl. 15-18

Vi arbejder med ler og udforsker form og forskellige udtryk på dette kursus med afsæt i udstillingen *MAD MAD MAD*. Underviser er billedkunstner Maria Lenskjold. Kurset er for voksne. Det finder sted i lerværkstedet, og materialer er inkluderet i prisen. Max 20 deltagere.

Billet til kurset købes via www.glholtegaard.dk
Voksen: 500 DKK

..... **FOR BØRN & VOKSNE**

Hver dag: LERVÆRKSTED

Til udstillingen *MAD MAD MAD* hører et lerværksted, hvor voksne såvel som børn kan arbejde kreativt med inspiration fra udstillingen. Værkstedet er ubemandet til hverdag.

VÆRKSTED MED VÆRT

Lørdage kl. 15-16
15.10. / 22.10. / 3.12. / 21.1.

En række lørdage i udstillingsperioden er der mulighed for hjælp og inspiration fra en kreativ værkstedsvært i lerværkstedet. Børn må benytte værkstedet sammen med en voksen.

.....
Voksen 15 DKK / Barn 15 DKK, når entréen til kunsthallen er betalt.

FAMILIEOMVISNING

Gå med på en omvisning for både børn og voksne i udstillingen *MAD MAD MAD*.

Søndage kl. 14
4.9. / 16.10.

.....
Omvisningen er GRATIS, når entréen til kunsthallen er betalt.

..... **KUNST & CIDER**

Offentlige omvisninger på 15 minutter. Få en introduktion til et værk af en af de fire samtidskunstnere på udstillingen *MAD MAD MAD*. Der serveres et glas af Gl. Holtegaards nye velsmagende æblecider, fremstillet på æbler fra barokhaven.

'SCAAR' af Rolf Nowotny

v. kurator, Kit Leunbach
Onsdag, 2. november kl. 14

'Skewer' af Silas Inoue

v. formidlingsansvarlig, Maja Gro Gundersen
Onsdag, 14. december kl. 14

'Spyttende, spjættende citron badende østers og søstre' af Anna Stahn

v. formidlingsansvarlig, Maja Gro Gundersen
Onsdag, 18. januar kl. 14

'Smagen af sorte citroner' af Emily Gernild

v. direktør, Maria Gadegaard
Onsdag, 1. februar kl. 14

.....
Kunst & Cider er GRATIS, når entréen til udstillingen er betalt.

..... **MADFILM**

GRATIS FILM-TORSDAGE

Fire torsdage under udstillingen *MAD MAD MAD* kan du se udvalgte film med forbindelse til udstillingens temaer på Gl. Holtegaard.

Det Store Ædegilde

Instr. Marco Ferreri, 1973
Torsdag, 27. oktober kl. 16.30

Kokken, Tyven, hans Kone og hendes Elsker

Instr. Peter Greenaway, 1989
Torsdag, 10. november kl. 16.30

Tampopo

Instr. Jûzô Itami, 1985
Torsdag, 12. januar kl. 16.30

Babettes Gæstebud

Instr. Gabriel Axel, 1987
Torsdag, 26. januar kl. 16.30

Emily Gernild. Foto: Davy Denke
Silas Inoue. Foto: Lars Schwander
Anna Stahn. Foto: Marius Renner
Rolf Nowotny. Foto: Jan Søndergaard
Rasmus Halling Nielsen. Foto: Sofie Holm

ART WALK

Offentlige omvisninger i udstillingen
MAD MAD MAD.

*Fredage kl. 14
9.12.*

*Søndage kl. 14
21.8. / 2.10. / 13.11. / 29.1. / 5.2.*

GRATIS når entreen til udstillingen er betalt.

EFTERÅR PÅ GL. HOLTEGAARD

**SENSOMMERHAVEVANDRING
med Gl. Holtegaards gartner**

Tirsdag, 30. august kl. 15

Oplev Gl. Holtegaards barokhave, når den står allersmukkest, sammen med stedets gartner Philip Philipsen. I august og september bugner havens historiske æbletræer af modne æbler. Med udgangspunkt i sit mangeårige arbejde i Lauritz de Thurahs barokhave, der oprindeligt er anlagt i 1700tallet, vil Philipsen fortælle om historiske æblesorter, planter og træer – og om sit arbejde som gartner i haven.

*Billetter købes på www.glholtegaard.dk
Voksen 95 DKK / Seniorer og studerende 85 DKK /
KLUBmedlem 30 DKK*

GARDEN WALK

Offentlige omvisninger i Gl. Holtegaards barokhave.

*Søndage kl. 15
21.8. / 4.9. / 2.10. / 16.10.*

*Billet til Garden Walks købes på dagen i
kunsthallens billetsalg.
Voksen 30 DKK / KLUBmedlem GRATIS*

ÆBLE DAG

Søndag, 25. september kl. 11-15

Traditionen tro fejrer vi æblehøsten i Gl. Holtegaards barokhave med en hyggelig og festlig familiedag. Børn og voksne inviteres til at smage havens æbler, høre koncert med Kaya Brüel & Ole Kibsgaard, gå på vandrende teaterforestilling, bygge hule, nyde æblelækkerier, kreative workshops, bål og højtlesning, få gode råd om ciderbrygning, særøvisninger mm. under åben himmel. Gl. Holtegaard arbejder i år sammen med bl.a. Rudersdal Bibliotekerne, Mariehøjkoeret og Gasoline Grill.

Billetter købes på www.glholtegaard.dk